

Tết Hai Ngoi

Tác Giả- Lâm Quỳnh Trâm (Phán Lan) / Dißm Trang (Canada)
Thứ Ba, 01 Tháng 2 Năm 2011 16:45

Tôi bißt Tết này, sß không có bánh mßt, không có mai vàng, không bánh chßng, bánh tßt. Đß có chút hßng vß quê nhà thì phßi lên tßn thß đô xa xôi và sß tißn không ít.

Tết & Phán Lan, không bánh mßt

Tôi bißt Tết này, sß không có bánh mßt, không có mai vàng, không bánh chßng, bánh tßt. Đß có chút hßng vß quê nhà thì phßi lên tßn thß đô xa xôi và sß tißn không ít. (Lâm Quỳnh Trâm, Phán Lan)

&& &nh minh hßa & (Hoàng Hà)

Rßi thành phß hßn 8 trißu dân vßi nßng ßm quanh năm, tôi đßn vßi xß sß cßa tuyßt, cßa băng và vßn vßn hßn 5 trißu dân. Ngày tôi đi, thành phß mßa, ngßp nhßng con đßng, trßng đßt trßng trßi. Cßn mßa tháng bßy – nßc mßt vß chßng Ngâu. ßnßi này, dù có bao mùa tháng 7 qua đi thì tôi vßn sß không có đßc nhßng cßn mßa nhß thß nßa.

Nßi tôi & là mßt thành phß nhß chß khoßng 22.000 dân, mßt thành phß yên bình, tßnh lßng, chß có tuyßt, rßng và hß. Nó không ßn ào, khói bßi, không nhßn nhßp, đông đúc. Không mßt mßi vì chen lßn nhß Sài Gòn, nhßng tôi vßn nhß Sài Gòn tha thißt. “Tình yêu đßi vßi quê hßng là vô đßi u kißn”. Yêu là chßp nhßn và nhß da dißt cß mßt tßt và mßt xßu. Tôi yêu Sài Gòn bßng tình yêu nhß thß - tình yêu vô đßi u kißn!

Khi mùa xuân đang vß trên quê hßng thì cũng là lúc khßc nghißt nhßt cßa mùa đông nßi này, vßi cái rét -30 đßn -32 đß. Tôi thêm cái se se lßn nhß cßa Sài Gòn đßng đßnh, đß đß mßc thêm mßt cái áo, quàng nhß mßt cái khăn. Tôi nhß cái ßn ào cßa tßng cßi xe mßi chißu tan tßm. Nhß

những đồ ăn phở, ngó p, trăn sọc hoa mới khi xuân về.

Nhì này không có lịch âm để xem hôm nay là bao nhiêu tháng chạp, chạp tính Tết qua từng cái đêm ngày trên facebook của bạn bè. Khác với các thành phố lớn, nhì tôi ở đây có đồ ăn nhúng món để mang húng về. Việt là vô cùng khó khăn. Tôi biết Tết này, sẽ không có bánh mứt, không có mai vàng, không bánh chưng, bánh tét. Để có chút húng về quê nhà thì phải lên tận thị trấn xa xôi và với mứt sẽ tiệt không hũ. Để đi du học sinh xa nhà, tôi phải tiệt kiết mứt để nhúng nên có lịch phải nhúng nháp húng về Tết qua nhúng bánh cốm nhúng bẻ gỏi.

Mứt ngói ở bạn nói với tôi: “Khi mới đi nghĩ rằng mình sẽ không nhớ đâu, nhúng có đi rồi mới biết, quê húng luôn ở trong tim”. Mới khi nhúng nhà, nhúng là nhúng lúc gần Tết, tôi và bạn tôi check vé máy bay về Việt Nam, để rồi hí hửng khi thấy giá vé rẻ, dù biết mình không về được... Khi biết mình sẽ không về thì Tết trở thành xa xỉ phẩm, chạp ao ước mà thôi. Ao ước được ngấm nhúng con đường rực sắc đỏ, vàng của cây và hoa, được chen lẫn trong nhúng ngày cuối năm, được mặc áo mới mừng tuổi ba mẹ, ông bà...

Nếu hỏi tôi nhớ gì nhất vào ngày Tết ở Việt Nam? Tôi sẽ trả lời là tôi nhớ nhất nhúng phiên chợ quê ngày cuối năm, với nhúng ngói ở nông dân húng húng bên nhúng quầy dĩa húng, nhúng hàng hoa cúc vàng rực rỡ. Chạp ngày cuối năm đông đúc, ồn ào, ngói mua kẻ bán, ai cũng mua nhúng nhúng thúng thúng nhúng đón năm mới thu hoạch mới may mắn. Lúc mới đi là nhúng phiên chợ tết dù đông đúc nhúng hiềm khi có chuyện cãi, kì kèo bán mứt thêm hai nhúng bình thường. Có lẽ ai cũng mong mình sẽ được thu hoạch mới, may mắn.

Ngày xưa tôi hay đi chợ hoa vào đêm giao thừa, vào lúc này bạn sẽ cảm nhận được rõ húng cái vui vẻ của ngói ở nông dân. Khi hoa không bán hết, dĩa vẫn còn trên kệ, ngói có đi u kiết thì thuê xe chạp về quê, còn có ngói ở với nán lại, bán giá rẻ bèo để mong có thêm chút tiền ngày mai mừng năm mới. Nhúng ngói đi chợ lúc này phần lớn cũng là nhúng ngói không đi đi u kiết để sắm cho mình nhúng thúng thúng nhúng vào nhúng ngày trước tết, húng cũng hy vọng sẽ mua được gì đó tốt mứt cho ba ngày tết mà giá không quá đắt.

Tôi yêu cái không khí húng húng chuồn bọ Tết ở Việt Nam. Ngày xưa, Tết – với tôi bắt đầu khi mẹ gọi đi nhúng húng chạp nào về nhà để phở bẻ dĩa nhúng nhà của và phở mẹ đi chợ mua bánh mứt. Tết là dịp sum họp gia đình, là ngày để nghỉ ngơi thiếp ngủ sau mứt năm dài vất vả. Ngày bé, tôi thích nhất là được hái lá mai, thích được ngói phở mẹ làm để ăn và được sắm quần áo mới. Lúc lên rồi, chạp ao ước được nhúng ngày bé, nôn nao từng ngày mong đến tết. Bây giờ, mới lớn nghĩ đến Tết lại thấy nhớ quê húng và Tết lại trở thành niềm mơ ước.

Tết Hai Ngoi

Tác Giả: Lâm Quỳnh Trân (Phán Lan) / Dißm Trang (Canada)
Thứ Ba, 01 Tháng 2 Năm 2011 16:45

Quê hßng – hai tißng rßt đßi thißng lißng và luôn là ngßn lßa ßm áp trong tim mßi ngßi xa xß. Quê hßng là nßi gßc rßc ßa tâm hßn ngßi dân Vißt dù xa xß hay không. Quê hßng là nßi đß mßi khi tßt vß, lòng nhßng ngßi con đßt Vißt lßi rßng rßng “Giß này, quê nhà đang tßt”.

Lâm Quỳnh Trân (tß Varkaus, Phán Lan)

ß Vancouver, nhß Tết Đà Nẵng

Ngày tßt quê ngoßi vßi tôi, đó là phút giây hßi hßp chß đßn thßi khßc giao thßa cùng vßi tißng pháo nß đß đßng. Cß đßm đó tôi không sao chßp mßt vì chß mong trßi sáng mau mau. (Dißm Trang, Canada)

Bánh kẹo, mßt Tết chß ßa ngßi Vißt tßi Canada.

Đß lâu rßi không vß lßi quê ngoßi Đà Nẵng, kß tß ngày tôi đßp chuyßn bay rßi Sài Gòn đi Vancouver vào mùa đßng năm ngoßi.

Đó là nhßng ngày cßn Tết ßm lßch ßa Vißt Nam, tôi háo hßc vßi lßn đßu tiên sß đßc đßn Tết ß nßc ngoßi vßi má và mßy dß ßa tôi trong cái lßnh bußt đßu đßng cùng tuyßt rßi trßng xoß.

Đây là lßn thß hai tôi lßi đßn Tết xa quê vßi nhßng trải nghißm hoàn toàn mßi lß. Chß còn chßa đßy hai tußn nßa là đßn Tết, lòng tôi lßi nßn nao mßt nßi nißm nhß quê khó tß đßu rßng xung

quanh tôi có nhiều gia đình người Việt.

Tôi vẫn thường đi chợ Việt Nam vào mỗi cuối tuần. Đó là chợ siêu thị do người Việt làm chủ, nơi này bán gần như không thiếu món gì mà ở Việt Nam tôi vẫn thường ăn. Nào là rau muống, rau thơm, tỏi ớt, bắp chuối. Đáng kể là một góc trưng bày các loại trái cây như măng cụt, măng cụt, chuối sẫm và chôm chôm.... Tôi dùng chân gian hàng bánh mì Tết với đầy đủ các hộp mì nhiều màu sắc và cả bánh Tết, bánh chưng, xôi gấc...

Có thể nói tôi với những người Việt xa xứ, dù không thể trở về hay trở về những nơi như siêu thị như Đồng Thành, Mỹ Tho... ở Vancouver này cũng làm chúng tôi cảm lòng hơn với chút hương vị quê hương. Thật ra, tôi đã có những tháng ngày lạc lõng và cô đơn đến nỗi lòng dù rằng tôi vẫn thường gặp gỡ và tiếp xúc với người Việt ở đây và đặc biệt ăn món ăn Việt Nam do má tôi nấu hàng ngày. Một hôm nay, lòng tôi lại nhớ đến sóng khi bên bờ Việt Nam bắt đầu râm ran không khí nhộn nhịp chuẩn bị đón Tết cả Sài Gòn, Hà Nội.... đến các vùng miền xa xôi và quê người Đà Nẵng.

Với tôi, ngày Tết quê người vẫn là những tháng ngày êm ả. Tôi thích không khí nhộn nhịp trong những ngày cận Tết. Bắt đầu từ ngày 20 tháng 12 âm lịch trở đi, hết nhà này đến nhà kia, nhà nhà, người người chuẩn bị cúng Tết niên và mua sắm Tết. Gần như năm nào cũng vậy, nhà người thì cúng Tết niên vào ngày 28 âm lịch, trước đó ngày 25, người đã chuẩn bị gói bánh Tết. Bà người mẹ tôi khi còn nhớ nên tôi gần như không có nhiều kỷ niệm với bà người.

Với ông người, tôi lại là đứa cháu gần gũi nhiều hơn vì má tôi, mẹ y cô, mẹ y dì bên công việc buôn bán chợ và càng bên rón rón với phiên chợ ngày Tết. Hồi đó tuy còn nhớ những tôi cũng đã biết pha người lau lá chuối và đặc biệt người cho cách gói bánh Tết truyền thống. Nhân bánh Tết làm từ bột gạo xanh không vỏ, người hong trên bếp cho đều màu, mềm; sau đó tán nhuyễn, thêm một chút muối, mỡ heo, tiêu và bột ngọt. Người với bột gạo xanh thành từng nắm và đặt vào giỏ sau khi bên bếp đã ngâm sẵn lá chuối, người cắt một dây tết giỏ và hai dây hai đầu tròn bánh, rồi người đưa tôi cắt những dây tiếp theo.

Người chỉ cho tôi cách dùng đầu ngón trỏ và ngón cái của bàn tay này giữ dây tết ép sát tròn bánh Tết; ngón trỏ và ngón cái của tay kia cầm đầu dây tết để xoay, siết đều, gấp lại và gút vào dây tết tiếp theo. Cũng chính trong thời gian đặc biệt người dạy cách gói bánh Tết mà sau này tôi hiểu được câu thành ngữ "lột mề mề bu c chet". Cái khó khi gói bánh Tết là phải cắt thật chặt sao cho lá chuối không bị rách, nếp không bị đứt ra mà tròn bánh vẫn bánh thon đều, đẹp và hết

nộp nộp đủ khi nộp chín. Buổi chiều, sau khi bánh tét được gói xong, ngoại bắt bánh vào nồi, lấy ba chiếc gói làm cái búp bê nộm gói dưa và đặt nồi bánh lên bếp.

Trong khi nấu bánh, có lần tôi hỏi vì sao nhà mình có tết hai cái giêng. Ngoại nói lúc dọn nhà về đây, ngoại đến xây một cái giêng phía sau nhà ng thủy một số gia đình trong xóm không có nồi, ngoại mời cho xây thêm một cái sân trước cho ai cần thì xài.

Xung quanh câu chuyện gói bánh tét với ngoại, ông cháu tôi còn nói chuyện chuyện mà nộp óc trẻ con dưa tôi hỏi đó vốn chỉ là thói quen, nhưng ngoại vẫn say sưa kể cho tôi nghe. Sáng hôm sau khi nồi bánh đã chín cũng là một đêm ngoại không chấp một cho một giấc ngủ dài. Năm này qua năm kia, ngoại lúc nào cũng lo một nồi bánh tét thi tết nhiếu để con cháu ăn trong mấy ngày Tết.

Xong nồi bánh tét, ngoại đón xe đò đi về quê Non Nôm để chặt một nhánh mai đem về nhà trẻ ng. Hỏi đó, nói là trẻ ng cây mai ngày tết nhưng thật ra chỉ là một nhánh mai chỉ không phải như bây giờ, ngoại ta sẵn sàng bắt tỉn ra để mua được những cây mai rất lớn và đẹp để trẻ ng trong nhà. Chuyện trẻ ng mai dưa ngoại cũng gọi là một hoài niệm buồn. Đó là mùa xuân năm ấy cũng như mấy năm, nhánh mai mà ngoại đem về quê về với bình thường nhưng ngay sáng morning một Tết thì cành mai lại héo đi và những bông mai tí ti rụng xuống. Dù rằng như vậy là điếm báo chuyện chậm lạnh, và tôi cũng không biết có chuyện gì không nhưng nộp cuội năm ấy thì bà ngoại qua đời. Kể từ năm đó, ngoại không mua trẻ ng mai trong ngày Tết nữa vì sợ thủy điếm chậm lạnh qua cây mai. Cũng phải qua ba năm sau ngày bà ngoại một thì ngoại mời trẻ lại thú vui trẻ ng mai trong ngày Tết dưa mình.

Ngày tết quê ngoại, tôi không phải là đứa trẻ chỉ biết mong đợi quần áo mới và tiền lì xì mà tôi còn biết phải ngoại gói đủ dưa, củ cải trẻ ng, cà rốt và củ kiệu để làm dưa món. Dưa món là thức không thể thiếu khi ăn kèm với bánh tét trong những ngày Tết. Dưa món phải được phơi nắng cho hơi héo rồi rửa sạch, ngâm với nước muối và đường. Hôm nào nên gắp trẻ nộm ng to thì coi như dưa món được phơi và đã héo thì chỉ cần món dưa món sẵn ngon và giòn. Gắp ngày không có nộm thì coi như dưa món không được ngon như ý muốn. Tôi cũng rất thích khi được phơi ngoại rửa trái cây để trẻ ng lên bàn thờ. Mâm trái cây dưa ngoại nhìn rất đẹp với đủ màu sắc dưa các loại như cam, quýt, thơm, đu đủ, dưa hấu và bao giờ cũng có một quýt chuối sẫm cùng với hai bình hoa lay nhún để thơm trên bàn thờ.

Nhà ngoại có sạp bán hàng công nghệ phẩm chỉ Hàn nên năm nào cũng vậy, ngoại cũng dọn mấy dì tôi phải đem các loại hạt dưa, bánh, mứt, rượu, trà về nhà sum vì ngoại sợ dưa con

Tết thì không còn đồ ngon. Mẹ thì có rất nhiều loại, nào là mẹ t gỏi, mẹ t dưa, mẹ t bí, mẹ t khoai, mẹ t me, mẹ t măng củ.... nhưng tôi rất thích ăn mẹ t dưa và i đồ màu sắc trông, vàng, hồng, xanh... Nhưng s i mẹ t dưa và a béo, và a ngọt và thơm đã theo tôi trong suốt m y ngày Tết dù c h ng tôi có lúc b khô kh c vì ăn quá nhiều mẹ t . Cho đến bây giờ, khi tôi đã trở ng thành, tôi đ c bi t đ n nhiều món bánh mẹ t ngon h n, l h n nh ng mẹ t dưa và n là món mẹ t tôi luôn thèm thu ng khi nghĩ v nó.

Ngày tết quê ngoi v i tôi, đó là phút giây h i h p ch đón th i kh c giao th a cùng v i ti ng pháo n đ ã ãng, r i c ã ãng tôi không sao ch p mẹ t vì ch mong tr i sáng mau mau. Tôi v n còn nh nh in cái bu i sáng s m m ng mẹ t tr i h i se l nh, đầu đó l i vãng v ng ti ng pháo trong ngày đ u năm và tr c sân nhà ngoi xác pháo bay l t . Anh em t i tôi đi n b qu n áo c a ngày m ng mẹ t - đó là b x n nh t trong ba b qu n áo Tết mà má tôi đã s m cho anh em tôi m c trong ba ngày Tết.

Tr c tiên, chúng tôi đ n m ng tu i ngoi và đ c ngoi lì xì. Sau đó, anh em t i tôi đ c ba má và m y củ, m y dì lì xì nh ng t ti n gi y m i sau khi con nít l n l t m ng tu i ngoi l n trong nhà. Đó là nh ng món ti n khi n chúng tôi mê m n và vui r t lâu vì ch có đ p Tết thì t i tôi m i có nhiều ti n đ n nh v y. Xong, ngoi bi u m y dì tết bánh tết cho c nhà ăn cùng v i nh ng lát dưa món mà ông cháu tôi làm m y hôm tr c. D ng c đ tết bánh là mẹ t c ng dây c c dài ch ng hai gang tay, mẹ t đ u đ c c t vô chi c đĩa tre c m trên tay quay mẹ t vòng và đ u dây kia ng m trong mi ng. C nh v y, t ng lát bánh tết r t ra và chúng tôi đ c no b ng cho hành trình đi ch i ngày Tết.

Ngày Tết quê ngoi, g n nh ngày nào tôi cũng đ c ăn nhiều món ăn ngon mà c năm tôi m i đ c ăn mẹ t l n. Đó là món th t heo đ m n c m m, x t lát m ng, củ n v i bánh trắng, rau s ng và ch m n c m m. Gian nhà b p nhà ngoi đ ng nh ch t ch i h n v i bánh tết, bánh trắng n ng, nem, ch , tré và các lo i l p x ng và khô bò. Tu i th tôi c v y mà trôi qua, l n đ n lên v i mẹ t năm m i đ y đ h ng v c a món ăn ngày Tết mà đ n bây giờ tôi v n còn nh trong nh ng tháng ngày xa quê.

Th nh tho ng, trong cái xô b và h i h c a củ c s ng hôm nay, t Hà N i - Hu - Sài Gòn hay nh ng mi n quê xa xôi nào đó, v n còn xu t hi n nh ng n i bánh tết nh c a ngoi ngày x a và nh ng hũ dưa món nh tôi đã t ng ph làm v i ngoi. Bi t r ng, th t không khó đ tôi có th mua đ c bánh tết, dưa món, c ki u và nhiều th khác n a đ đón Tết Vi t trên m nh đ t này nh ng tôi v n mu n đ c tr v nh ng tháng ngày xa x a v i nh ng ký c tu i th n i quê ngoi.

Tết Hai Ngoi

Tác Giả: Lâm Quỳnh Trâm (Phán Lan) / Dißm Trang (Canada)

Thứ Ba, 01 Tháng 2 Năm 2011 16:45

Tôi ao ßc ßc cùng ngoi i gói bánh tét bên cái gißng nßc trßc sân nhà, nhßng lßn này sß khác nghe ngoi i! Thay vì nghe ngoi i kß nhßng câu chuyßn ngày xưa cßa ngoi i, con sß kß cho ngoi i nghe nhßng câu chuyßn ngày nay cßa con. Con sß cßt ba dây lßt chính và ngoi i sß cßt dây lßt phß cho đßn bánh tét. Con sß là đßa thßc canh nßi bánh đß ngoi i có mßt gißc ngß sâu, con là đßa mßng tußi và lì xì cho ngoi i thay vì nhßn tißn lì xì, nghe ngoi i.

Khi tôi thßy lòng mình thßt lßi thì cũng là lúc tôi đã thßm thßa nßi lòng nhß vß ngày Tßt trên quê hßng.

Dißm Trang (tß Vancouver, Canada)